

færøske landsstyre. Så den samme problematik vil man under alle omstændigheder stå i, uanset om det er et forslag, der bliver fremsat her i Folketinget, eller det bliver genstand for en forhandling mellem de lokale regeringer og den danske regering.

Løsningen i sådan et tilfælde vil jo i givet fald f.eks. være, at Grønland og Færøerne måtte etablere deres egne finanstilsyn, og for at gøre det må man på politisk plan måske gå så vidt som til at sige, at så bliver landene nødt til at løsrive sig fra Danmark for overhovedet at opbygge et apparat, der ville gøre regeringerne i stand til at få den fulde indsigt i finansverdenen.

Det her forslag skal jo også ses som en tilnærmelse til i det mindste at prøve at lette tilværelsen uden at skulle tage nogle meget drastiske midler i brug. Den nordatlantiske gruppe har fremsat forslaget, og vi betragter det nærmest som et teknisk forslag – altså spørgsmålet om, at regeringerne i de lande får de nødvendige redskaber til at foretage sig ting i forhold til finansverdenen i de to lande.

Man må også lægge mærke til, at forslaget jo begrænser sig til finansielle institutioner, som opererer i Grønland og på Færøerne, og ikke omfatter finansielle institutioner i Danmark.

I erkendelse af folketingsflertallets afvisning af forslaget vil jeg tillade mig at opfordre regeringen til at fokusere på sagen og henvende sig til landsstyrene på Færøerne og i Grønland om spørgsmålet. Jeg skal til orientering oplyse, at det grønlandske landsstyre er helt enig i fremsættelsen af det forslag.

Til allersidst vil jeg også gerne sige: At henvise forslaget til en eventuel fremtidig drøftelse om en ny konstitutionel placering af Færøerne og Grønland eventuelt inden for det danske rige har meget, meget lange udsigter. Jeg synes, at det er at skyde sagen ud til hjørnespark på ubestemt tid at henvise til nogle forhandlinger, som eventuelt måtte komme engang i fremtiden.

Kl. 18.10

Formanden:

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Tórbjörn Jacobsen.

Tórbjörn Jacobsen (TF):

I århundreder har Færøerne ifølge dansk politisk terminologi været en del af et såkaldt rigsfællesskab, en underlagt del af rigsenheden, som fra dansk synsvinkel er enhedsstaten bestående af Danmark, Grønland og Færøerne. Man

har gennem årene gjort sig umage særlig fra dansk side med at definere de tre dele af riget som tre ligestillede dele, men tesen holder ikke vand, idet talen unægtelig er om staten Danmark, der har underlagt sig de nordatlantiske kolonier. Der opstår med jævne mellemrum interessenkonflikter i sådanne forhold, og som ordfører vil jeg mest beskæftige mig med forholdene set fra en færøsk synsvinkel.

Den nordatlantiske gruppe har fremsat beslutningsforslaget, som er til debat, og det har som bekendt til formål at videregive oplysninger fra Finanstilsynet til det færøske landsstyre og ligeledes til det grønlandske landsstyre angående de færøske og grønlandske finansielle institutioners virksomhed. Det er historie nu, men de allerfleste af os har en del kendskab til turbulensen, der var i forholdet mellem Færøerne og Danmark gennem det meste af 1990'erne.

En stor del af årsagen var velsagtens, som Eigel Mølgaard siger det i sin udmærkede bog »Vagthund og syndebug«, at højkonjunkturen havde bygget på politisk letsindighed og dårlig administration, en forfejlet fiskeripolitik, særprægede investeringer i havne, broer og veje m.m., alt resulterende i en kolossal gæld til udlandet.

En anden årsag var den danske hjemmestyreordning, hvor ligestilling, rettigheder og ansvar ikke fulgtes ad. Der var hensynsløs låntagning på dansk kreditværdighed og derudover en kunstig indsprøjtning af penge direkte fra statskassen, der totalt skævvred det færøske samfund.

Der er skrevet, sagt og filmet meget om disse forhold. Den forhenværende og førortalte direktør i Finanstilsynet skriver i en anden passus:

I Statsministeriet havde regeringen etableret Færøgruppen, der bestod af embedsmænd på koncerthefniveau, fra Stats-, Finans- Industri- og Økonomiministeriet samt Danmarks Nationalbank og Finanstilsynet. Der var tale om en sædvanlig embedsmandsgruppe, der var nedsat til forberedelse af drøftelser blandt de involverede ministre om Færøesagen.

Det var altså en politisk nedsat kommando-gruppe, der skulle forberede det, der for de fleste færinger mest af alt kom til at ligne et økonomisk statskup ført igennem de færøske pengeinstitutter.

Det må siges at være et paradoks, at et efter sigende objektivt banktilsyn kom med i denne gruppe, der først og fremmest havde til formål at forberede et politisk kommandoraid mod det